

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА МІЖНАРОДНОГО ТА ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРАВА

Всеукраїнська наукова студентська конференція
«Міжнародне право в період
турбулентності міжнародних відносин»

25 жовтня 2024

м. Одеса

Друкується за наказом ректора Національного університету
«Одеська юридична академія» Олега ТОДОЩАКА
(наказ № 3178-44 від 08.10.2024 р.)

Відповідальний редактор

Аракелян Мінас Рамзесович – проректор з наукової роботи Національного університету «Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор кафедри міжнародного та європейського права, Заслужений юрист України.

Укладачі:

Бехруз Хашаматула Набійович – доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародного та європейського права.

Бугаєць Альона Сергіївна – асистент кафедри міжнародного та європейського права.

Гриб Анна Миколаївна – кандидат юридичних наук, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Дронов Владислав Юрійович – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Форманюк Вікторія Василівна – кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права.

Слісаренко Анастасія Олександрівна – здобувачка вищої освіти 4 курсу факультету судового та міжнародного права.

Матеріали видано в авторській редакції. Повну відповідальність за достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники, які рекомендували матеріали до друку.

Адреса редколегії:

Національний університет «Одеська юридична академія», кафедра міжнародного та європейського права, м. Одеса, 65009, вул. Фонтанська дорога, 23. Тел. +38(048)719 8685

«Міжнародне право в період турбулентності міжнародних відносин» : студентська науково-практична конференція, 25 жовтня 2024 р., м. Одеса: збірник матеріалів конференції. Одеса. 2024. 489 с.

© НУ «Одеська юридична академія», 2024

© Кафедра міжнародного та європейського права НУ «ОЮА»

Горячківська Оксана Вікторівна
здобувачка вищої освіти 4-го курсу
факультету прокуратури та слідства
Національного університету «Одеська юридична академія»

МІЖНАРОДНА ВВІЧЛИВІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА

Одним з ключових питань сучасної правової науки є визначення поняття та точного переліку джерел міжнародного права. Незважаючи на численні дослідження, однозначної відповіді на це питання досі немає. Розглядаючи це питання, насамперед слід підкреслити, що Україна, будучи суверенною державою, активно інтегрується у світове співтовариство, і для ефективної взаємодії їй необхідно використовувати при цьому методи і способи, визначені міжнародним правом. Міжнародне право є динамічною системою норм, що виникають на основі договорів між державами або загальноновизнаних звичаїв, і регулюють відносини між різними суб'єктами міжнародного права.

Розвиток міжнародного права в минулому значною мірою залежав від того, як науковці розуміли його джерела. Зміни в поглядах на джерела тягли за собою зміни в усьому міжнародному праві. Згідно з сучасними науковими поглядами, джерела міжнародного права – це форми, в яких існують норми міжнародного права, створені суб'єктами міжнародного права в результаті погодження своїх позицій [1]. На сьогоднішній день відсутній універсально визнаний нормативно-правовий акт, що встановлює вичерпний перелік джерел міжнародного права та їхню сутність. При визначенні кола джерел слід враховувати положення статті 38 Статуту Міжнародного Суду ООН де, як вважає ряд науковців, міститься перелік джерел міжнародного права. Зазначено такі головні джерела міжнародного права: договір міжнародний; звичай міжнародно-правовий; загальні принципи права, визнані всіма націями; такі допоміжні джерела, як міжнародні судові рішення та доктринальні праці найкваліфікованіших спеціалістів з міжнародного права різних націй [2].

Аналіз практичного використання норм міжнародного права дозволяє зробити висновок про наявність ширшого кола джерел, ніж це передбачено Статутом Міжнародного Суду ООН. До даного переліку також можна віднести, зокрема, міжнародну ввічливість. Незважаючи на те, що міжнародна ввічливість не є правовою категорією, вона відіграє роль додаткового особливого джерела міжнародного права.

Міжнародна ввічливість (лат. – *comitas gentium*) – таке поведіння у міжнародних відносинах, яке обумовлене не юридичними нормами та обов'язками, а міркуваннями пристойності, взаємної поваги, привітності, доброзичливості, підкресленої пошани, що поділяються також іншою стороною [3]. Її розцінюють як акт доброї волі (дружелюбності, добросусідства, підкресленої поваги, скасування формальностей, добровільного надання пільг та привілеїв іноземним державам і їхнім громадянам, що виходить за межі вимог міжнародного права), що дотримується у взаємному спілкуванні держав.

Поняття «міжнародна ввічливість» є багатогранним і охоплює різноманітні аспекти. В контексті дипломатичного протоколу, воно включає в себе:

- міжнародний етикет державного прапора, етикет державного герба і гімну(дотримання поваги до державних символів є загальновизнаною міжнародною нормою. Етикет вимагає уникнення будь-яких дій, які могли б зачепити гідність або престиж держави.);
- реагування членів міжнародного співтовариства на обрання глави держави(глави держав і урядів, міністри закордонних справ, зазвичай, надсилають вітальні телеграми главам держав, урядів та міністрам);
- протокольні заходи у зв'язку з офіційним трауром у країні, пов'язаним зі смертю глави держави чи глави уряду(лідери інших країн висловлюють співчуття або беруть участь у траурних заходах);
- реагування на терористичні акти, стихійні лиха, катастрофи тощо(у дні трауру дипломатичні представництва відмінюють прийоми та інші заходи культурно-розважального характеру).

Як вже зазначалось, міжнародна ввічливість не має юридично обов'язкового характеру. Але дана категорія відграє важливу роль у регулюванні міждержавних відносин, держави також наполягають на застосуванні норм ввічливості. Питання про юридичну силу міжнародної ввічливості неодноразово поставало перед судами різних країн. Верховний суд США, зайняв позицію, за якою ввічливість, хоча і не є абсолютним обов'язком, проте не може бути повністю ігнорована. Винятком є ситуації, коли дотримання норм ввічливості суперечить національним інтересам. Подібний підхід поділяють і суди деяких інших країн, зокрема Японії[4].

Незважаючи на відсутність формальної юридичної сили, міжнародна ввічливість, завдяки своєму широкому застосуванню, є одним з допоміжних джерел міжнародного права.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Філянїна Л. А. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародне право». Дніпро, 2016. 211 с.
2. Статут ООН від 26 червня 1945р. № 995-010. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_010
3. Грін О. О. Словник міжнародно-правових термінів. Ужгород, 2010. 500с.
4. Дипломатичний протокол та етикет: навч.-метод. посіб. для бакалаврів та магістрів спец. 293 «Міжнародне право» / автори-укл.: В. В. Владишевська, М. В. Грушко ; за ред. Х. Н. Бехруза ; Нац. ун-т «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2023. 88 с.

Ключові слова: міжнародне право, міжнародна ввічливість, джерело, юридична сила, статут Міжнародного Суду ООН, суб'єкти міжнародного права, договір.

Науковий керівник: кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри міжнародного та європейського права Національного університету «Одеська юридична академія» Федорова Тетяна Сергіївна.

Джигирей Владислава Василівна

здобувачка вищої освіти 4-го курсу

факультету прокуратури та слідства

Національного університету «Одеська юридична академія»

СУТЬ ДЕЯКИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Сучасні міжнародні відносини відзначаються постійним розширенням напрямків взаємодії між державами, що робить нові форми співпраці об'єктом міжнародно-правового регулювання. Однією з таких відносно нових організаційно-правових форм співробітництва між державами є міжнародні організації.

Міжнародні організації є головною інституційною формою взаємодії держав, відіграючи ключову роль як організатори міждержавного діалогу.

Для початку варто зазначити що таке міжнародна організація, отже це об'єднання установ чи держав чи фізичних осіб, які разом реалізують програму або мету на основі певних установлених правил і процедур діяльність яких виходить за національні кордони цих держав[3]. Простими словами – це добровільне об'єднання держав на основі певного договору з метою спільного співробітництва в межах питань які ці країни ставлять перед собою для спільного їх вирішення. Однак міжнародну організацію не можна вважати простою сукупністю держав-членів або їхнім колективним представником, що діє від їхнього імені, оскільки кожна така «спілка» має свою правосуб'єктність та виступає суб'єктом міжнародного права.

Суть міжнародних організацій полягає в тому, що вони є інституціями, створеними для сприяння співпраці між державами та вирішення спільних проблем на міжнародному рівні. Вони об'єднують країни для досягнення

ЗМІСТ

Передмова.....	4
СЕКЦІЯ №1. ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	6
Борисюк Анна Сергіївна ФЕЙКОВІ НОВИНИ: ВПЛИВ НА СУСПІЛЬСТВО ТА ПРАВОВІ ІНІЦІАТИВИ КРАЇН СВІТУ У РЕГУЛЮВАННІ ТА БОРОТЬБИ З НИМИ.....	6
Вотчал Олексій Вікторович МОНІСТИЧНА ТЕОРІЯ СПІВВІДНОШЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ТА НАЦІОНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ЇЇ ВПЛИВ.....	11
Горячківська Оксана Вікторівна МІЖНАРОДНА ВВІЧЛИВІСТЬ ЯК ДЖЕРЕЛО МІЖНАРОДНОГО ПРАВА.....	14
Джигирей Владислава Василівна СУТЬ ДЕЯКИХ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	17
Костюк Мар'яна Іванівна ПРИНЦИПИ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ЦІЛІСНОСТІ ТА НЕПОРУШНОСТІ КОРДОНІВ ЯК ФУНДАМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ.....	21
Купенко Артем Ігорович КОНЦЕПЦІЯ РЕЄСТРАЦІЇ СУДНА ЗА ПРОЦЕДУРОЮ «ЗРУЧНИЙ ПРАПОР» В УКРАЇНІ: ПРАВОВІ АСПЕКТИ.....	26
Лебедевич Анна Дмитрівна та Письменна Ксенія Ігорівна ПРОБЛЕМАТИКА ВИЗНАЧЕННЯ ПРАВОСУБ'ЄКТНОСТІ МІЖНАРОДНИХ НЕУРЯДОВИХ ОРГАНІЗАЦІЙ.....	31
Перерва Єлизавета Владиславівна ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ПРАВОВОЇ СІМ'Ї.....	36
Савлук Андрій Леонідович МІЖНАРОДНА ІНФОРМАЦІЙНА БЕЗПЕКА: СУЧАСНІ КОНЦЕПЦІЇ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ.....	39
Селіщева Валерія Володимирівна КЛАСИФІКАЦІЯ МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ.....	43
Філіппова Катерина Олександрівна ІСЛАМСЬКЕ ПРАВО : ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА.....	50
Шевченко Єлизавета Олегівна ПІДТРИМАННЯ ПРАВОПОРЯДКУ В МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ.....	54
СЕКЦІЯ № 2. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА МІЖНАРОДНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ.....	57
Склярчук Кирило Олександрович	